

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра латинської та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доц. Ірина СОЛОНІНКО

[Signature]
"19" 07 2023 р.

Навчальна програма дисципліни

АНГЛІЙСЬКА МОВА

ВБ 1.2 – 4 курс

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»

форма навчання денна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
латинської та іноземних мов
Протокол №8 від 23 травня 2023 року
Завідувач кафедри
[Signature] проф. Павло СОДОМОРА

Затверджено
методичною комісією
деканату іноземних студентів
Протокол № 4 від 31 травня 2023 року
Голова методичної комісії
[Signature] доц. Тетяна ЄЩЕНКО

2023

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024 н. р. відповідно до наказу №1008-з від 16.03.2023 р.

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Протокол №, дата	Примітки
1	Змін та доповнень не внесено.	Протокол № 8 від 23 травня 2023 р.	-

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Содомора П. А., д. філос. н, професор, завідувач кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Гутор Л. В., к. пед. наук, доцент кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Завідувач кафедри
проф. Павло СОДОМОРА

Підпис

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

Англійська мова – курс за вибором

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*

галузі знань *22 «Охорона здоров'я»*

спеціальності *226 «Фармація, промислова фармація»*

освітньої програми *магістра медицини, педіатрії*

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення англійської мови здійснюється впродовж одного семестру у закладі вищої освіти (ЗВО) у галузі охорони здоров'я.

Англійська мова як навчальна дисципліна:

- закладає основи знань фармацевтичної термінології з перспективою їх подальшого використання під час виконання субтесту з тестових завдань англійською мовою професійного спрямування ліцензійного іспиту «Крок 1» та екзамену з англійської мови як складової державного кваліфікаційного іспиту, а також у навчальному процесі та у професійній діяльності
- ґрунтується на вивченні студентами лексико-граматичного та фахового матеріалу англійською мовою та інтегрується із дисциплінами нормальна анатомія, фізіологія, фармакологія, біохімія та молекулярна біологія, латинська мова та біоетика.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- практичні заняття
- самостійна робота студентів (СРС)

Практичні заняття передбачають:

- вивчення основ термінології на базі опрацювання оригінальних фармацевтичних текстів іноземною мовою
- оволодіння навичками читання, розуміння та двостороннього перекладу тексту
- складання анотацій та резюме іноземною мовою
- розвиток комунікативних умінь в межах тематики програми

На практичних заняттях з *англійської мови* студентам рекомендується:

- нотувати лексико-граматичний матеріал, що пояснюється викладачем
- виконувати письмові завдання
- робити усні повідомлення з опрацьованої тематики
- здійснювати двосторонній переклад
- брати участь у дискусіях, вести діалоги

Предметом вивчення навчальної дисципліни є *Англійська мова*.

Міждисциплінарні зв'язки: інтеграція професійних знань студентів-фармацевтів полягає в усвідомленому використанні інформації фундаментальних дисциплін під час іншомовної підготовки на третьому курсі ЗВО в галузі охорони здоров'я. З цієї метою навчальний зміст дисципліни «*Англійська мова*» містить матеріал із дисциплін нормальна анатомія, фізіологія, фармакологія, біохімія та молекулярна біологія, латинська мова та біоетика.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: «Англійська мова»	3 кредити / 90 год.	10	30	50	4 курс залік	

**Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год.
Аудиторне навантаження – 44%, СРС – 56%**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни «Англійська мова» є:

- а) формування базових лексико-граматичних знань та вмінь для ефективного виконання субтесту з тестових завдань іноземною мовою (англійською) професійного спрямування ліцензійного іспиту «Крок 1» та екзамену з іноземної (англійської) мови як складової державного кваліфікаційного іспиту
- б) формування у студентів англомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Англійська мова» є:

- демонструвати базові знання іноземної (англійської) мови професійного спрямування під час з виконання субтесту із тестових завдань іноземною (англійською) мовою ліцензійного іспиту «Крок 1» та екзамену з іноземної (англійської) мови як складової державного кваліфікаційного іспиту
- інтерпретувати зміст загальнонаукової літератури іноземною мовою
- демонструвати вміння спілкуватися іноземною (англійською) мовою в усній та письмовій формах
- розвивати англомовні комунікативні навички загальноосвітнього, фахового та культурологічного характеру

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій фахівці другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація» під час вивчення дисципліни «Іноземна мова» повинні набути здатність самостійно розв'язувати складні навчальні та професійні задачі й проблеми у галузі фармації засобами іноземної мови, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері охорони здоров'я та у межах своєї спеціальності.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами низки *компетентностей, а саме:*

Інтегральна:

Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування,

надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність

ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК06. Здатність працювати в команді.

ЗК07. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

Фахові:

ФК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК05. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології

Спеціальні предметні (іношомовні професійно-орієнтовані комунікативні):

1. Здатність коректного використання структурно-лексичних аспектів іноземної мови спеціальності у процесі навчання та професійної діяльності
2. Здатність організовувати та брати участь у навчальному процесі в(м)(ф)нз в іношомовному середовищі; використовувати лінгвістичні засоби іноземної мови з метою вирішення навчальних завдань

3. Здатність застосування іноземної мови під час професійної діяльності на робочому місці, у адміністративних закладах охорони здоров'я та університетських лікарнях в іншомовному середовищі
4. Здатність проведення стоматологічної консультації у іншомовному середовищі, володіння іноземною мовою на варіативно-адаптивному рівні під час міжособистісної взаємодії у професійному середовищі
5. Здатність ефективного використання іноземної мови під час оформлення історії хвороби пацієнта, встановлення діагнозу, призначення лікування, виписування рецепту, надання професійних консультацій щодо профілактики стоматологічних захворювань, належної гігієни ротової порожнини
6. Здатність здійснення усного та письмового перекладу науково-медичної літератури іноземною та рідною мовами
7. Здатність проведення наукових досліджень, розуміння оригінальної літератури іноземною мовою на стоматологічну тематику, інтерпретації змісту загальнонаукової літератури іноземною мовою
8. Здатність використання засобів сучасних інформаційних технологій під час спілкування іноземною мовою та передачі інформації
9. Здатність використовувати іноземну мову спеціальності на належному рівні; дотримання граматичних норм іноземної мови
10. Здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності, дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна:					
Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.					
Загальні:					
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.					
ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.					
ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність					
ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.					
ЗК06. Здатність працювати в команді.					
ЗК07. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.					
ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармацевтичної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.					
ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології					
Фахові:					
ФК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармацевтичної/промислової фармацевтичної у широких або мультидисциплінарних контекстах.					
ФК03. Здатність розв'язувати проблеми фармацевтичної у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.					
ФК04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармацевтичної до					

фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК05. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології

Спеціальні предметні компетентності

1	Здатність коректного використання структурно-лексичних аспектів іноземної мови спеціальності у процесі навчання та професійної діяльності	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Базові лексико-семантичні структури іноземної мови • Правила словотвору • Терміни та терміноелементи греко-латинського походження 	<ul style="list-style-type: none"> • Диференціювати і аналізувати терміни і терміноелементи греко-латинського походження • реалізувати засвоєний лексико-граматичний матеріал у формі усних та письмових повідомлень; вести дискурс на ситуативно зумовлену тематику • застосовувати загальну і наукову лексику при виконанні когнітивних завдань • розпізнавати та аналізувати лексичні структури та їх взаємозв'язок з семантичними особливостями тексту 	<p>міжособистісна взаємодія:</p> <p>комунікація із викладачами, студентами</p> <p>суб'єкт-об'єктна взаємодія:</p> <p>використання навчального лексико-граматичного матеріалу</p>	самостійність, відповідальність
2	Здатність брати участь у навчальному процесі ВМ(Ф)НЗ в іншомовному середовищі; використовувати лінгвістичні засоби іноземної мови з метою вирішення навчальних завдань	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • базову термінологію іноземною мовою, що стосується навчання у ВМ(Ф)НЗ • процедуру навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ • історію становлення та розвитку фармації та фармацевтичної освіти іноземною мовою • граматичний 	<ul style="list-style-type: none"> • Відтворювати лексичний матеріал, пов'язаний з навчальним процесом у ВМ(Ф)НЗ • оперувати необхідними лексико-граматичними знаннями під час вивчення іноземної мови у ВМ(Ф)НЗ • використовувати термінологію іноземною мовою, що стосується навчання у ВМ(Ф)НЗ під час вирішення навчальних завдань • вести діалог на тему структури, форм та змісту 	<p>міжособистісна взаємодія:</p> <p>ефективна комунікативна взаємодія із студентами, адміністрацією, науково-педагогічним складом ВМ(Ф)НЗ</p> <p>суб'єкт-об'єктна взаємодія:</p> <p>використання</p>	автономність, самостійність

		матеріал, що стосується часових форм дієслова, порядку слів у реченні та типів питань	навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ	навчального лексико-граматичного матеріалу	
3	Здатність застосування іноземної мови під час професійної діяльності на робочому місці, у адміністративних закладах охорони здоров'я, аптеках та університетських лікарнях в іншомовному середовищі	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> іноземну лексику, що стосується системи, структури адміністративних закладів та клінічних баз охорони здоров'я в Україні та країнах, мова яких вивчається стоматологічне обладнання 	<ul style="list-style-type: none"> Відтворювати лексичний матеріал, пов'язаний із структурою клінічних та адміністративних закладів охорони здоров'я називати види фармацевтичного обладнання іноземною мовою 	міжособистісна взаємодія: комунікація із пацієнтами, колегами, керівництвом суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	самостійність, відповідальність
4	Здатність надання професійної консультації під час здійснення професійної діяльності в аптеці, володіння іноземною мовою на варіативно-адаптивному рівні під час міжособистісної взаємодії у професійному	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> аспекти фармацевтичної термінології, що стосуються хімічних елементів та сполук анатомію людини, лексико-граматичні стратегії ведення дискусії іноземною мовою комунікативні стратегії під час міжособистісної взаємодії із пацієнтами в аптеці 	<ul style="list-style-type: none"> Відтворювати термінологію будови організму іноземною мовою в усній та письмовій формах називати хімічні елементи, види сполук та надавати їх характеристику описувати будову систем органів людини описувати процедуру консультування пацієнтів в аптеці називати та характеризувати вплив мікроелементів на стан здоров'я 	міжособистісна взаємодія: комунікація із пацієнтами суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	самостійність, відповідальність

	середовищі		<ul style="list-style-type: none"> • демонструвати навички проведення консультації під час ролевої взаємодії на занятті з іноземної мови • використовувати лексико-граматичні стратегії ведення діалогу з пацієнтами під час ролевих ігор 		
5	Здатність здійснення усного та письмового перекладу науково-фармацевтичної літератури іноземною та рідною мовами	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • базову термінологію фундаментальних медичних дисциплін • фармацевтичну термінологію • словники та ресурси для перекладу • способи перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки 	<ul style="list-style-type: none"> • Демонструвати знання базової медичної та фармацевтичної термінології на заняттях з іноземної мови • Здійснювати двосторонній усний та/або письмовий переклад фахових текстів за тематикою дисципліни • Використовувати рекомендовані словники та інформаційні ресурси під час самостійного виконання перекладу фахових текстів 	комунікативна взаємодія зі студентами та колегами; наукова комунікація суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	самостійність
7	Здатність проведення наукових досліджень, розуміння оригінальної літератури іноземною мовою на фармацевтичну тематику, інтерпретації змісту	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • базову фармацевтичну термінологію • стратегії читання фахового тексту • способи та засоби реферування та анотування необхідного матеріалу з іншомовного фахового тексту 	<ul style="list-style-type: none"> • Вемонструвати знання фармацевтичної термінології на заняттях з іноземної мови • здійснювати усний та/або письмовий переказ фахових текстів під час практичних занять з іноземної мови • писати анотації до фахових текстів • використовувати засоби сучасних інформаційних 	міжособистісна взаємодія: комунікація із студентами, колегами, науковою спільнотою суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального	автономія, відповідальність

	загальнонаукової літератури іноземною мовою	<ul style="list-style-type: none"> • словники та ресурси • засоби сучасних інформаційних технологій для покращення ефективності наукової комунікації 	технологій для полегшення комунікації з викладачем <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати іншомовні ресурси наукової-медичної інформації на тематику дисципліни • підготувати наукову працю іноземною мовою на основі опрацьованих іншомовних джерел • презентувати результати власного дослідження іноземною мовою на студентських конференціях 	лексико-граматичного матеріалу	
8	Здатність використання засобів сучасних інформаційних технологій під час спілкування іноземною мовою та передачі інформації	<p><i>Знати</i> види та способи використання сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій з метою виконання навчальних та професійних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснення перекладу • пошук навчальної інформації • проведення наукового дослідження • комунікація з викладачами, однокурсниками, колегами тощо 	<ul style="list-style-type: none"> • Використовувати комп'ютерні та інформаційно-комунікаційні технології під час виконання домашніх завдань • використовувати рекомендовані електронні словники під час перекладу та читання оригінальної науково-медичної та фармацевтичної літератури • використовувати віртуальні навчальні ресурси ВМ(Ф)НЗ з метою пошуку інформації навчального характеру • використовувати мультимедійні презентації під час представлення результатів дослідження • користуватися засобами 	міжособистісна взаємодія: комунікація із студентами, колегами, викладачами, науковою спільнотою суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу	автономія, відповідальність

			<p>електронної пошти та інших хмарних технологій для збереження та відправлення інформації</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати ресурси віртуального навчального середовища в(ф)нз, електронні соціальні мережі та електронну пошту у навчальному процесі та для зручності комунікації з викладачами • використовувати ресурси інтернету з метою наукової комунікації 		
9	<p>Здатність використовувати іноземну мову спеціальності на належному рівні; дотримання норм іноземної мови</p>	<p><i>Знати</i> практичні граматичні аспекти іноземної мови, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Артикль. • Іменник. Множина іменників латинського і грецького походження. • Словотворчі елементи греко-латинського походження. • Прикметники. Аналітичні і синтетичні способи утворення ступенів порівняння. • Прислівники. Прислівники часу і місця. Ступені порівняння прислівників. 	<ul style="list-style-type: none"> • Демонструвати вміння коректного вживання артиклів, утворення множини іменників, ступенів порівняння прикметників та прислівників, правила вживання числівників, прислівників, дієслова, модальних дієслів • вживати коректні часові конструкції під час практичних занять та самостійної роботи • використовувати часові форми під час усного та письмового мовлення в межах завдань дисципліни, що включають завдання до практичних занять, тестові завдання, усний та письмовий переказ, ролева 	<p>міжособистісна взаємодія: комунікація із студентами, колегами, науковою спільнотою суб'єкт-об'єктна взаємодія: використання навчального лексико-граматичного матеріалу</p>	<p>автономія, відповідальність</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Займенники. • Числівники. Дробі. Прості і десяткові. • Дієслово. Допоміжні дієслова. • Модальні дієслова та їх еквіваленти. • Група неозначених часів. Активний і пасивний стани. • Група тривалих часів. Активний і пасивний стани. • Група перфектних часів. Активний і пасивний стани. • Група доконано-тривалих часів. Активний і пасивний стани. • Дійсний і наказовий способи дієслова. • Сполучники. • Узгодження часів. 	взаємодія тощо.		
10	Здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності, дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> • основні правила поведінки під час навчання у Вм(Ф)НЗ • громадянські права та обов'язки • клятву гіппократа 	<ul style="list-style-type: none"> • Дотримання основних правил поведінки та етикету під час занять з іноземної мови • демонструвати повагу, дотримуватись правил субординації • демонструвати навички ввічливої іноземної мови 	міжособистісна взаємодія: комунікація із студентами, викладачами, колегами	відповідальність

	загальноосвітнього культурного рівня		<ul style="list-style-type: none"> • відстоювати свою точку зору за допомогою ввічливих форм мовлення • читати та презентувати літературу культурологічного характеру країни, мова якої вивчається		
--	--------------------------------------	--	---	--	--

Програмні результати навчання:

ПРН01. Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вмінні застосовувати їх у професійній діяльності..

ПРН02. Критично осмислювати і аналізувати наукові та прикладні проблеми у сфері фармації.

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН06. Розробляти та приймати ефективні рішення з розв'язання складних/комплексних задач фармації особисто та за результатами спільного обговорення; формулювати цілі власної діяльності та діяльності колективу з урахуванням суспільних і виробничих інтересів, загальної стратегії та наявних обмежень, визначати оптимальні шляхи досягнення цілей.

ПРН07. Аналізувати необхідну інформацію щодо розробки та виробництва лікарських засобів, використовуючи фахову літературу, патенти, бази даних та інші джерела; систематизувати, аналізувати й оцінювати її, зокрема, з використанням статистичного аналізу.

ПРН09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

Результати навчання для дисципліни відповідно до рівнів пізнання:

1. Запам'ятовування, знання:

- засвоїти лексичний матеріал, пов'язаний з тематикою дисципліни
- засвоїти граматичний матеріал дисципліни
- відтворювати основні терміни, що відносяться до релевантних дисципліни
- описувати систему вищої фармацевтичної освіти та систему охорони здоров'я в країнах, мова яких вивчається
- демонструвати знання назв та класифікації хімічних елементів, сполук, розчинів, основ, солей, кислот
- знати функціональні особливості людського організму, назви та будову органів та систем

2. Розуміння:

- диференціювати і аналізувати терміни і терміноелементи греко-латинського походження
- ілюструвати навички аналітичного і пошукового читання
- здійснювати переказ фахових текстів
- перекладати літературу за фахом

3. Застосування:

- реалізувати засвоєний лексико-граматичний матеріал у формі усних та письмових повідомлень; вести дискурс на ситуативно зумовлену тематику

- утворювати синтаксичні конструкції, використовуючи релевантні граматичні категорії та моделі
- застосовувати загальну і наукову лексику при виконанні когнітивних завдань
- використовувати знання, отримані на заняттях із фундаментальних медичних дисциплін і латинської мови в процесі вивчення іноземних термінів
- використовувати знання іноземної мови за ситуативно зумолених обставин: поведінка на робочому місці фармацевти, консультації пацієнтів в аптеці
- демонструвати професійні знання у навчальних ситуаціях

4. Аналіз:

- розпізнавати та аналізувати лексичні структури та їх взаємозв'язок з семантичними особливостями тексту
- розпізнавати та аналізувати граматичні явища та моделі і включати їх в активне спілкування
- поєднувати знання фундаментальних медичних дисциплін та загальні знання під час дискусій іноземною мовою на професійну тематику
- володіти засобами перевірки достовірності та коректності даних на професійну тематику та предметно
- володіти засобами пошуку інформації, демонструвати навички обробки та аналізу отриманої інформації

5. Синтез:

- складати резюме загальнонаукових та стоматологічних текстів іноземною мовою
- створювати усну та письмову презентацію іноземною мовою за спеціальністю
- формулювати результати індивідуального пошуку на релевантну тематику дисципліни

6. Оцінювання:

- самостійно обирати навчальний матеріал під час виконання завдань самостійної роботи
- поєднувати здобуті знання під час самоконтролю
- оцінювати достовірність інформації з тематики дисципліни

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3 кредити ЕКТС 90 годин**.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС	Інд. СРС
1. Види ліків	2	2	4	-
2. Протимікробні засоби	2	2	4	-
3. Протизапальні препарати	2	2	4	-
4. Судинорозширювальні засоби	2	2	4	-
5. Судинозвужувальні препарати	2	2	4	-
6. Кардіотонічні препарати	-	4	4	-

7. Спазмолітики	-	4	4	-
8. Антигістамінні препарати	-	4	4	-
9. Антидепресанти	-	-	10	-
10. Ліки від діабету	-	4	4	-
11. Гормональні препарати	-	4	4	-
Залік				
Усього годин - 90	10	30	50	-
Кредитів ЄКТС – 3,0				

1. Тематичний план практичних занять

№ п./п.	ТЕМА	Кількість годин
1	Види ліків	2
2	Протимікробні засоби	2
3	Протизапальні препарати	2
4	Судинорозширювальні засоби	2
5	Судинозвужувальні препарати	2
6	Кардіотонічні препарати	4
7	Спазмолітики	4
8	Антигістамінні препарати	4
9	Ліки від діабету	4
10	Гормональні препарати	4
	РАЗОМ	30

7. Тематичний план лекцій

№ п./п.	ТЕМА	Кількість годин
1	Види ліків	2
2	Протимікробні засоби	2
3	Протизапальні препарати	2
4	Судинорозширювальні засоби	2

5	Судинозвужувальні препарати	2
	РАЗОМ	10

2. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ п./п.	Тема	К-сть годин	Види контролю
1.	Підготовка до практичних занять – формування практичних навичок	40	Поточний контроль на практичних заняттях.
2. 2.1	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: Антидепресанти	10	Активний вокабуляр. Усний переказ. Вправи.
	Всього	50	

9. Індивідуальні завдання для студентів не заплановані.

10. Методи навчання

Англійська мова як навчальна дисципліна орієнтована на формування базових лексико-граматичних знань для ефективного виконання субтесту з тестових завдань іноземною (англійською) мовою професійного спрямування ліцензійного іспиту «Крок 1» та екзамену з іноземної (англійської) мови як складової державного кваліфікаційного іспиту. Дисципліна ґрунтується на вивченні студентами анатомії, біохімії та молекулярної біології, фізіології генетики, гістології, фармакології, мікробіології, імунології, статистики і латинської мови та інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи знань з фармацевтичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності; удосконалює знання фармацевтичної термінології та поглиблює знання спеціальних дисциплін; формує вміння застосовувати отримані знання у професійній підготовці та подальшій професійній діяльності. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. Застосовуються такі способи діагностики рівня підготовки студентів: контрольне читання і переклад; термінологічні диктанти; усне повідомлення; тестовий контроль; написання анотацій.

Особлива увага приділяється самостійній роботі студентів. З метою полегшення використання фармацевтичної лексики та термінів у майбутній навчальній та професійній діяльності подаються тексти іноземною (англійською) мовою на фармацевтичну тематику для самостійного опрацювання. Сучасні тексти для самостійної роботи тематично пов'язані з основними текстами і сприяють формуванню навичок продуктивного використання іноземної мови у ситуаціях професійного спілкування. Самостійна робота з додатковими текстами повинна допомогти студентам, спираючись на попередньо вивчені елементи фахової термінології та лексико-граматичні поняття, легко орієнтуватись у незнайомому тексті, самостійно визначати значення нових термінів та речень в цілому, іноді використовуючи прийом мовної здогадки.

Рекомендується періодичне проведення відео-занять з іноземної (англійської) мови, що дає можливість вдосконалювати знання фармацевтичної термінології та закріпити вивчений матеріал на основі відеофільмів та аудіювання іноземними мовами. Окрім цього, слід заохочувати студентів брати участь у наукових конференціях іноземними мовами.

9. Методи контролю

Контроль дисципліни «Англійська мова» включає три етапи/види оцінювання: 1) поточний контроль, 2) контроль самостійної роботи та 3) підсумковий контроль.

10. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: усне повідомлення на релевантну тематику, тестування, структуровані письмові роботи. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль лексичних, граматичних та комунікативних навичок.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв.

Критерії оцінювання:

Оцінка за 4-бальною шкалою	Критерії
«5»	1) читати з повним розумінням адаптовані тексти, статті, уміти аналізувати і робити висновки, порівнювати отриману інформацію 2) робити письмове повідомлення або доповідь, висловлюючи власне ставлення до проблеми, використовуючи різноманітні мовні засоби 3) без підготовки висловлюватись і вести бесіду у межах вивчених тем 4) без особливих зусиль розуміти аудіо-мовлення та основний зміст радіо- і телепередач та фільмів з тематики
«4»	1) читати з повним розумінням короткі тексти 2) писати повідомлення або доповідь 3) зв'язно висловлюватись відповідно до навчальної ситуації 4) розуміти основний зміст аудіо-текстів, пред'явлених у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись
«3»	1) читати вголос і про себе з розумінням основного змісту короткі прості тексти 2) писати коротке текстове повідомлення 3) використовувати у мовленні прості речення 4) розпізнавати на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, пред'явлені у нормальному темпі
«2»	1) розпізнавати та читати окремі вивчені слова 2) писати вивчені слова, словосполучення та прості непоширені речення 3) знати найбільш поширені слова та словосполучення теми 4) розпізнавати на слух вивчені найбільш поширені слова та словосполучення теми, які звучать в уповільненому темпі

Тестовий поточний контроль передбачений в межах кожної теми дисципліни. Він включає завдання множинного вибору (1 бал) і завдання на перевірку практичних навичок, зокрема, переклад, відповіді на запитання тощо (2 бали). Тестовий контроль рекомендовано оцінювати відповідно до таких критеріїв:

Оцінка за 4-бальною шкалою	Пропорція правильних відповідей (мінімум)
«5»	90%
«4»	70%

«3»

55%

«2»

Менше 55%

Середнє арифметичне виставлених за традиційною 4-бальною шкалою оцінок конвертується у бали в кінці вивчення розділу дисципліни «Англійська мова».

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

Самостійна робота може включати та не обмежуватися такими видами завдань, виконаних у письмовій, друкованій або електронній формі: перелік термінів та незнайомих слів фахового тексту з фонетичною транскрипцією та анотації до тексту, вправи для розвитку професійного мовлення іноземною мовою та закріплення активної лексики, презентація на запропоновану тему.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Формою підсумкового контролю є залік. Це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Залік виставляється за результатами поточного контролю і проводиться після закінчення її вивчення до початку екзаменаційної сесії.

Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є *залік*, базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130

4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

13. Методичне забезпечення дисципліни

Практичні заняття орієнтовані на розвиток та засвоєння основних навичок, а саме: читання, говоріння, письмо та аудіювання та організовані відповідно до конкретних цілей тем дисципліни.

Примірний план практичного заняття з Англійської мови:

Підготовчий етап

- 1) Організаційний момент
- 2) Перевірка домашнього завдання

Основний

- 1) Вступ до теми
- 2) Пояснення нового матеріалу та ознайомлення з лексичним мінімумом за темою
- 3) Вправи на закріплення матеріалу

Заключний

- 1) Контроль практичних навичок (усний/тестовий)
- 2) Підведення підсумків практичного заняття
- 3) Завдання на наступне заняття

Перелік питань для контролю

Лексичний матеріал:

1. Види ліків
2. Протизапальні препарати
3. Судинорозширювальні засоби
4. Судинозвужувальні препарати
5. Кардіотонічні препарати
6. Спазмолітики
7. Антигістамінні препарати
8. Антидепресанти
9. Ліки від діабету
10. Гормональні препарати
11. Протимікробні засоби

Граматичний матеріал

1. Артикль
2. Іменник. Множина іменників латинського і грецького походження
3. Словотворчі елементи греко-латинського походження
4. Прикметники. Аналітичні і синтетичні способи утворення ступенів порівняння
5. Прислівники. Прислівники часу і місця. Ступені порівняння прислівників
6. Займенники
7. Числівники. Прості і десяткові дроби
8. Дієслово. Допоміжні дієслова
9. Модальні дієслова та їх еквіваленти
10. Група неозначених часів. Активний і пасивний стани
11. Група тривалих часів. Активний і пасивний стани
12. Група перфектних часів. Активний і пасивний стани
13. Група доконано-тривалих часів. Активний і пасивний стани
14. Дійсний і наказовий способи дієслова
15. Сполучники
16. Узгодження часів

Орієнтовний перелік практичних робіт та завдань

1. Перекладати оригінальний текст з мінімальним використанням словника.
2. Розпізнавати та диференціювати складні граматичні явища за формальними ознаками.
3. Розуміти і передавати українською або іноземною мовою (англійською) зміст текстів.
4. Виділяти тематичні та анатомічні лексичні групи.
5. Засвоїти структуру фармацевтичної документації.
6. Анотувати спеціальні та загальнонаукові тексти.
7. Визначати латинські терміни в іншомовних текстах.
8. Розпізнавати терміноелементи греко-латинського походження.
9. Визначати різні синтаксичні конструкції.
10. Розрізняти і розпізнавати активні та пасивні конструкції.
11. Визначати етимологію термінів.
12. Вести дискурс, включаючи діалогічне мовлення, що базується на засвоєнні вивченої термінології.
13. Виділяти і визначати латинські та грецькі терміноелементи.
14. Згрупувати афікси за їх значенням.
15. Утворювати терміни за характерними афіксами.
16. Визначати, розпізнавати та розшифровувати терміни у мікротекстах.
17. Розпізнавати складні слова за їх компонентами.
18. Пояснювати словосполучення ключового вокабуляру текстів.
19. Робити етимологічний аналіз термінів.
20. Декодувати аббревіатури.
21. Визначати і диференціювати граматичні явища та моделі.
22. Знати особливості перекладу пасивних конструкцій.
23. Перекладати і робити синтаксичний розбір речення.
24. Визначати синтаксичні конструкції на базі граматичних моделей та активної лексики.
25. Здійснювати пошук заданої інформації в науково-популярному тексті.
26. Робити переклад і граматичний аналіз мікротексту.
27. Ділити прочитаний текст на логічно-сміслові групи і скласти план дискурсу.
28. Скласти резюме та анотації загальнонаукових текстів.
29. Заповнювати анкети, рецепти, інструкції.

Література

Основна

1. Кучумова Н. В. English for Clinical Pharmacists: Посібник з іноземної мови для клінічних фармацевтів / Н.В. Кучумова. – Львів : ЛНМУ імені Данила Галицького, 2014. – 555 с.
2. Kuchumova N. V., Manyuk L. V., Vasylenko O. H. English for Medical Students. Step 1: Anatomy: Textbook / N. V. Kuchumova, L. V. Manyuk, O. H. Vasylenko; edited by P. A. Sodomora. – Danylo Halytsky Lviv National Medical University, 2019. – 91 p.
3. Medical terminology: language for healthcare/Nina Thierer . . . [et al.]. —3rd ed.

Допоміжна

4. Англійська мова за професійним спрямуванням для студентів-фармацевтів: Підручник / Ісаєва О.С., Аврахова Л.Я., Прокоп І.А., Шумило М.Ю. та ін. – Львів, 2013. – 546 с.
5. Аврахова Л, Я., Паламаренко І. О., Яхно Т. В. English for medical student. – ВСВ «Медицина», 2017. – 448 с.
6. Кучумова Н. В. English For Medical Students. Module 1: Посібник з іноземної мови для студентів першого курсу медичного факультету / Н.В. Кучумова. – ЛНМУ ім. Данила Галицького. – Львів, 2010. – 141 с.
7. Професійна англійська мова для фармацевтичних психологів : Підручник для студентів другого курсу фармацевтичних факультетів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації за спеціальністю «Фармацевтична психологія» / Н. М. Соловійова, Н. І. Войткович, О. М. Рак та ін. – Чернівці, 2014. – 304 с.
8. Центр Тестування при Міністерстві Охорони Здоров'я [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.testcentr.org.ua/sbt/Str_Krok1_M.zip.
9. Brown T. A. , Bracken S. J. . USMLE Step 1 Secrets in Colour, Fourth Edition / T. A. Brown, S. J. Bracken. - Elsevier Inc., 2017.
10. David Austin, Tim Crosfield ВСВ English for nurses : Посібник для студентів і медсестер. ВСВ «МЕДИЦИНА», 2011. – 176 с.
11. English for Medical Students = Англійська мова для студентів-фармацевтів: textbook / А.Н. Sabluk, L.V. Levandovska. – 4thedition, revised. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 576 p.
12. English for Professional Purposes: Medicine: textbook / О.О. Pisotska, I.V. Znamenska, V.G. Kostenko, О.М. Bieliaieva. — Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. — 368 p.
13. English for the 3rd year medical students : Self-study guide / L. V. Manyuk. – Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2016. –51 p.
14. English for the 3rd year medical students : Teacher's Book / L. V. Manyuk. –Lviv : Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2016. –53 p.
15. First Aid for USMLE Step 1 2017 / Edited by T. Le, V. Bhushan, M. Sochat, Y. Chavda, K. Kallianos, A. Zureick, M. Kalani. - McGraw Hill Education, 2017.
16. Marie McCullagh, Ros Wright. Good Practice. Communication Skills in English for medical Practitioner. – Cambridge University Press, 2008. – 176 p.
17. More English for Medical Students : Textbook / L. V. Manyuk. –Lviv : Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2014. –160 p.
18. Oxford Dictionaries. Online. Available at: <http://www.oxforddictionaries.com/>
19. Sam McCarter. Oxford English for Careers. Medicine 1. Student's book. – Oxford University Press, 2009. – 143 p.
20. Sam McCarter. Oxford English for Careers. Medicine 2. Student's book. – Oxford University Press, 2010. – 143 p.
21. USMLE 2017 : Step 1 Lecture Notes. Pathology / Edited by J. Barone, M. A. Castro - New York, 2017.
22. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Anatomy / Edited by J. White, D. Seiden. - New York, 2017.

23. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Behavioural Science and Social Sciences / Edited by C. Faselis, A. Gonzales-Mayo, M. Tyler-Lloyd, T. A. James. - New York, 2017.
24. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Biochemistry and Medical Genetics / Edited by S. Turco, V. Reichenbecher. - New York, 2017.
25. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Immunology and Microbiology / Edited by T. L. Alley, K. Moscatello, C. C. Keller. - New York, 2017.
26. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Pharmacology / Edited by C. Davis, S. R. Harris. - New York, 2017.
27. USMLE 2017: Step 1 Lecture Notes. Physiology / Edited by L. Britt Wilson. - New York, 2017.

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти України. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://mon.gov.ua>
2. Міністерство охорони здоров'я. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
3. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
4. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Режим доступу до Веб-сторінки: <http://mon.gov.ua/content/Діяльність/Реформа%20освіти/07-metod-rekomendacziyi.doc>